

Eksoten lausuntopyyntö jäsenkunnille korotettujen maksuosuuksien hyväksymisestä vuodelle 2022 ja ehdollisesta hyväksymisestä vuodelle 2023

Kh 19.08.2021 § 178
164/00.02.01/2021

Valmistelija

Kari Kuuramaa, kunnanjohtaja
p. 040 141 7758
kari.kuuramaa@taipalsaari.fi

Eksote on lähettänyt oheisen lausuntopyynnön jäsenkunnille, jossa se esittää korotetun kuntakohtaisen maksuosuuden hyväksymistä vuodelle 2022. Vuoden 2023 maksuosuutta käsitellään ehdollisena. Lausunto tulee toimittaa Eksotelle 20.8.2021 klo 12 mennessä.

Lausuntopyynnön mukaan lisäkustannuksia syntyy etenkin lakisääteisistä velvoitteista.

Lausuntopyynnön mukaan:

"Laki tehostetun palveluasumisen ja pitkäaikaisen laitoshoidon mitoituksista sekä asiakasmaksulain uudistus nostavat Eksoten kustannuksia vuosina 2021 - 2023 yhteensä noin 17,8 milj. euroa. Lakien valmistelun yhteydessä oli ilmoitettu, että nämä muutokset kompensoidaan valtion toimesta. Valmistelun edetessä ilmeni, että kompensointi tapahtuu kunnille valtionosuuksien muutoksina. Koska muutokset valtionosuuksiin tehdään keskimääräisinä, ei Eksoten kustannusten nousu välttämättä vastaa kuntien valtionosuuksien muutosta, koska Etelä-Karjalan maakunnassa on keskimääräistä iäkkäämpää väestöä ja asiakasmaksut on jo nostettu maksimitasolle. Eksoten TA2021 - TS2023 talousarviovalmistelussa kustannuksiin oletettiin saatavan kompensatio. Tästä syystä näitä kustannuksia ei huomioitu lausuntopyynnössä, missä kunnilta pyydettiin lausunnot 7.12.2020 mennessä toimenpiteistä Eksoten palkkakiistan taloudellisten vaikutusten kattamiseksi.

Nykyisillä TA2021 - TS2023 mukaisilla jäsenkuntaosuuksilla ei ole mahdollista suunnitella Eksoten taloutta tasapainoon ja kattaa jo syntyneitä alijäämiä. V. 2020 syntyi, lähinnä koronakustannusten takia, 4,3 milj. euroa suunniteltua enemmän alijäämää ja Eksoten omiin toimenpiteisiin sisältyy jo vuosille 2022 ja 2023 säästötavoitetta yhteensä jo 11,3 milj. euroa.

Näin ollen jäsenkuntien maksuosuuksien lisäkorotustarve vuosina 2022 - 2023 on n. 15 milj.euroa. Vuonna 2021 koronakustannuksiin on suunniteltu saatavaksi täysimääräiset korvaukset joko suoraan valtiolta tai kuntien Eksotelle siirtämien valtionosuuksien kautta.

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiirin Eksoten perussopimuksen talousarviota ja -suunnitelmaa käsittelevän 18 §:n mukaan talousarvio ja -suunnitelma tulee esittää jäsenkunnille niiden kanssa käytävän neuvottelumenettelyn linjausten mukaisena. Muutokset on hyväksyttävä talousarviovuoden aikana ja niihin on haettava jäsenkuntien lausunnot. Jäsenkuntien kanssa käytiin vuotta 2022 koskeva neuvottelumenettely 28.5.2021, missä esitettiin jäsenkuntien 15 milj. euron lisärahoitusta vuosille 2022 -2023 ja esitettiin perustelut lisäykselle."

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistus on hyväksytty Eduskunnassa kesäkuussa 2021. Eksoten lausuntopyyntö koskee vuosia

2022-2023, mutta koska hyvinvointialueet aloittavat toimintansa vuoden 2023 alusta, kunnat rahoittavat Eksoten toimintaa nykymallilla vain vuoden 2022 ajan.

Kunnilta pyydetään siis kannanottoa maksuosuuksien korotuksiin. Vuoden 2022 osalta jäsenkuntien maksuosuuksien yhteissumma on sitova.

Taipalsaaren kunnan korotettu maksuosuus vuodelle 2022 on 15 868 206 €. Korotus aiemmin esitettyyn on 240 992 €.

Lausuntopyyntö kuntakohtaisine maksuosuuksineen on esityslistan liitteenä.

Esittelijä

Kunnanjohtaja Kari Kuuramaa

Päätösehdotus

Kunnanhallitus hyväksyy esityksen.

Lisäksi kunnanhallitus päättää lausua seuraavaa:

Eksoten lausuntopyynnössään esittämä lisärahoitustarve vuosille 2022-2023 on ainakin pääosin perusteltu. Lakimuutokset henkilöstömitoituksissa ja asiakasmaksuissa tarkoittavat kasvavia henkilöstökuluja ja ostopalvelukustannuksia sekä väheneviä maksutuloja. Vaikka lisärahoitustarve onkin perusteltua, on todettava, että valtionosuuksien kautta kunnille tuleva lisärahoitus ei riitä täysimääräisesti korvaamaan Eksoten laskemia menolisäyksiä ja tulomenetyksiä.

Eksoten taloussuunnitelmaan sisältyy kuitenkin yhteensä 11,3 miljoonan euron edestä vuosille 2022-2023 erilaisia toimenpiteitä, joilla palvelutarpeen kasvusta johtuvaa menokehitystä pyritään hillitsemään. Käytännössä edellä kerrottu tarkoittaaakin sitä, että mikäli kunnat eivät hyväksy nyt esitettyä lisärahoitustarvetta, kuntien on vaadittava Eksotelta lisätoimenpiteitä lausuntopyynnössä esitettyjen lisäksi, jotta alijäämää ei tule.

Samalla kuntien olisi hyväksyttävä mahdolliset esitykset palveluiden heikennyksiin. Lakivalmistelun mukaan vuoden 2022 lopussa kuntayhtymän taseessa oleva kertynyt alijäämä tulee kattaa ennen varojen ja velkojen siirtoa hyvinvointialueelle. Kuntien ja Eksoten tuleekin käynnistää valmistelu koskien lausuntopyynnössä vuodelle 2023 ajoitetun aikaisempien vuosien alijäämien maksuaikataulua. Vaihtoehtoina on maksaa alijäämää pois esimerkiksi kuukausittain vuoden 2022 aikana tai jättää maksu kuntayhtymän loppuselvityksen yhteyteen.

Väestöennusteiden mukaan lasten ja nuorten määrä tulee vähenemään koko Etelä-Karjalassa merkittävästi jo tästä vuodesta eteenpäin. Lasten ja nuorten määrän muutoksella on merkittäviä vaikutuksia kunnan omaan palvelutuotantoon ja kunta joutuu sopeuttamaan omaa toimintaansa vastaamaan pieneneviä valtionosuuksia. Lasten määrän vähenemisellä on myös suoria vaikutuksia Eksoten lasten ja nuorten sekä perheiden palvelutarpeeseen ja sitä kautta palvelurakenteeseen. Samanaikaisesti korona on aiheuttanut merkittäviä haasteita erityisesti perheille, lapsille ja nuorille.

Kunta ei ole edellyttänyt Eksotelta jäsenkuntaosuuksien pienentämistä lasten ja nuorten määrän vähenemisen takia. Jos kunta hyväksyy esitetyn lisärahoitustarpeen sellaisenaan eikä edellytä Eksotelta lapsimäärän vähenemisestä aiheutuvia sopeuttamistoimenpiteitä, tulee Eksoten

kehittää ja vahvistaa lapsiperheiden ennaltaehkäiseviä kasvu ympäristöön suuntautuvia palveluita yhteistyössä kuntien kanssa.

Valtakunnalliset lakimuutokset edellyttävät kykyä reagoida muutoksiin muun muassa varaamalla resursseja näihin liittyvien kehittämishankkeiden toteuttamiseen. Eksoten tulee varautua lähivuosina lakisääteisiin muutoksiin ja näihin mahdollisesti kytköksissä olevien kehittämishankkeiden omarahoitusosuuksien kattamiseen Eksoten järjestämisvastuulla olevien tehtävien osalta jäsenmaksuosuuksien sisällä.

Päätös

Hyväksyttiin.

Tämä pykälä tarkastettiin kokouksessa.